

«KazakhExport» ЭСК» АҚ
Директорлар кеңесінің
2024 жылғы «03» мамырдағы
№ 7 хаттамаға №18 қосымша

«KazakhExport» ЭСК» АҚ
Директорлар кеңесінің
2024 жылғы «03» мамырдағы
№ 7 шешіммен бекітілген

**«Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының
Экспорттаушының аванстық төлемдерді қайтару жөніндегі азаматтық-
құқықтық жауапкершілігін сақтандыру қағидалары**

Астана қ., 2024 жыл

ІНҚ БОЙЫНША ТҮЙІНДЕМЕ

ІНҚ атауы	«Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының экспорттаушының аванстық төлемдерді қайтару жөніндегі азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру қағидалары
ІНҚ иесі	Сақтандыру және кепілдік департаменті
Қолжетімділік деңгейі	Жалпыға қолжетімді
Қоғамның барлық қызметкерлерін ІНҚ-мен таныстыру бойынша іс-шаралар	ІНҚ «Ішкі портал» желілік дискісіне орналастырылған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде электрондық пошта арқылы жіберу

Мазмұны

1-тарау. Жалпы ережелер	4
2-тарау. Сақтандыру объектісі	5
3-тарау. Сақтандыру жағдайлары	5
4-тарау. Сақтандыру оқиғаларынан болдырмау және сақтандыруды шектеу	6
5-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі.....	7
6-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны.....	8
7-тарау. Сақтандыру сомасының мөлшерін айқындау тәртібі	8
8-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы	9
9-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері.....	9
10-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары	11
11-тарау. Сақтанушының және (немесе) пайда алушының сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері	11
12-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және залал мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі.....	12
13-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен талаптары	13
14-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі	14
15-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары	14
16-тарау. Суброгация	15
17-тарау. Қосымша шарттар.....	15
18-тарау. Дауларды шешу тәртібі.....	16

1-тарау. Жалпы ережелер

1. «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының осы Аванстық төлемдерді қайтару жөніндегі экспорттаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру қағидалары (бұдан әрі - Қағидалар) Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексіне, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне, «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» АҚ Жарғысына (бұдан әрі - Сақтандырушы) сәйкес әзірленді.

2. Сақтандырушы осы Қағидалардың негізінде аванстық төлемдерді қайтару жөніндегі экспорттық келісімшарттар бойынша азаматтық - құқықтық жауапкершілікті сақтандыру шарттарын (бұдан әрі-Сақтандыру шарты) жасасады.

3. Сақтандыру қорғанысы қазақстандық кәсіпкерлерден тауарлар, жұмыстар және/немесе қызметтер сатып алуды жүзеге асыратын шетелдік контрагенттерге (Қазақстан Республикасының резидент еместеріне), оларға қатысты қолдау Сақтандырушының Жарғысына сәйкес Сақтандырушының мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес жүзеге асырылатын жобалар бойынша аванстық төлемдер шартымен ұсынылады.

4. Осы Қағидаларға сәйкес Сақтанушы Сақтандыру шартында көзделген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде Сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал Сақтандырушы Сақтандыру шартында келісілген Сақтандыру жағдайы басталған кезде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтанушы Сақтандыру сомасы шегінде азаматтық-құқықтық жауапкершілікте болуға тиіс пайда алушыға Сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттенеді.

5. Осы Қағидалардың мақсаты аванстық төлемдерді, атап айтқанда осы Қағиданың 3-тарауында көрсетілген жағдайлардың басталу тәуекелдерінен қайтару бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандырудың негізгі шарттарын айқындау болып табылады.

6. Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) **Аванстық төлем** - пайда алушының сақтанушыға нақты төлеген, келісімшартта көзделген мөлшерде аванс сомасы;

2) **Шартсыз франшиза** - Сақтандыру шартында сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде өтелуге жатпайтын белгіленген сома. Шартсыз франшиза Сақтандыру сомасына пайызбен не абсолюттік мөлшерде белгіленеді;

3) **Пайда алушы**- бұл сақтандыру шартына сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын шетелдік контрагент;

4) **Шетелдік контрагент** - сатып алушы/Тапсырыс беруші ретінде әрекет ететін, қазақстандық тауарлардың, жұмыстардың, қызмет көрсетулердің экспортына экспорттаушымен келісім-шарт жасасқан және келісім-шартты орындау үшін аванстық төлем төлейтін шет мемлекеттің заңды немесе жеке тұлғасы;

5) **Келісімшарт**- сақтанушы мен пайда алушы арасындағы қазақстандық тауарлардың, жұмыстардың, қызмет көрсетулердің экспортына арналған жазбаша келісім;

6) **Кредиттік лимит**- сақтандырушы әрбір сақтанушы үшін жеке белгілейтін, сақтандыру қорғанысымен жабылатын азаматтық-құқықтық жауапкершіліктің жол берілетін ең жоғары мөлшерінің сомасы;

7) **Күту кезеңі** - сақтандыру жағдайы басталған деп есептелетін мерзім өткеннен кейін Сақтандыру шартында белгіленген уақыт кезеңі. Күту кезеңі Сақтандырушы Пайда алушыдан Сақтандыру жағдайы туралы хабарлама алғаннан кейін келесі күні басталады;

8) **Сақтанушы**- Сақтандырушымен сақтандыру шартын жасасқан экспорттаушы.

9) **Сақтандыру сыйлықақысы**- сақтандырушы сақтандыру шартында белгіленген талаптар мен мөлшерде сақтанушыға сақтандыру төлемін жүргізуге міндеттемелер қабылдағаны үшін Пайда алушыға төлеуге міндетті қазақстандық теңгемен көрсетілген ақша сомасы;

10) **Сақтандыру сомасы**- сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы. Сақтандыру сомасының валютасы сақтандыру шартында көрсетіледі;

11) **Сақтандыру төлемі**- шартсыз франшизаны ескере отырып, Сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушы Пайда алушыға Сақтандыру сомасы шегінде төлейтін, қазақстандық теңгемен көрсетілген ақша сомасы;

12) **Сақтандыру мүддесі**- бұл Сақтанушының тәуекелдердің алдын алудағы және Сақтандыру жағдайының басталуына жол бермеудегі мүліктік мүдделері;

13) **Сақтандыру жағдайы** - басталған кезде Сақтандыру шарты Сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға;

14) **Сақтандыру оқиғасы** - нәтижесінде сақтанушының мүліктік мүдделеріне залал келтірілуі мүмкін және кейіннен сақтандыру жағдайы деп танылуы мүмкін оқиға;

15) **Шетелдік контрагенттің елі** - заңнамасына сәйкес Шетелдік контрагент құрылған (тіркелген) шет мемлекет;

16) **Қоғамның уәкілетті органы** - келіп түскен өтініштер бойынша сақтандыруды қорғауды ұсынуға қатысты шешімдер қабылдайтын Сақтандырушының ішкі алқалы органы;

17) **Залал**- Сақтанушының келісімшарт бойынша экспорттық жеткізу не аванстық төлемді қайтару бойынша өз міндеттемелерін орындамауы себебінен Пайда алушының туындайтын шығыны. Залал анықтамасына Сақтанушының Пайда алушының алдындағы мынадай: жіберіп алынған пайданы; тұрақсыздық айыптарын, айыппұлдарды, өсімпұлдарды; комиссияларды және жүзеге асырылған экспорттық жеткізілім сомасын төлеу болып табылмайтын ақшалай төлем сипаты бар өзге де ұқсас төлемдерді; моральдық залалды; Проспект бойынша қандай да бір берешекті өндіріп алу үшін сот шығындарын, оның ішінде сот органдарына жүгінуге байланысты сот шығындарын; сондай-ақ басқаның ақшасын заңсыз пайдаланудан келтірілген шығындарды өтеу (төлеу) бойынша берешегінің пайда болуы кірмейді;

18) **Экспорттаушы**-қазақстандық тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді экспорттайтын заңды тұлға немесе жеке кәсіпкер;

19) **Экспорттық жеткізілім** – Экспорттаушы мен шетелдік контрагент арасында жасалған Келісімшарт шеңберінде жүзеге асырған тауарды жөнелту, жұмысты орындау, қызмет көрсету. Әрбір экспорттық жеткізілімнің сомасын (жалпы құнын) Экспорттаушы Сақтандыру шартын орындау мақсатында құжатпен растауы тиіс.

Жоғарыда көрсетілген ұғымдар, егер Қағидаларда өзгесі көзделмесе, Қағиданың мәтіні бойынша жалғыз немесе көпше түрде, бас немесе кіші әріппен жазылғанына қарамастан, осы тармақта айқындалған мағынада түсініледі.

2-тарау. Сақтандыру объектісі

7. Сақтандыру объектісі Сақтанушының келісімшарт бойынша экспорттық жеткізу жөніндегі міндеттемелерді бұзу нәтижесінде пайда алушыға аванстық төлемді қайтаруды жүзеге асыруға Сақтанушының тікелей міндеттемесін көздейтін залалды өтеу міндетіне байланысты сақтанушының мүліктік мүдделері болып табылады.

3-тарау. Сақтандыру жағдайлары

8. Осы Қағидалардың талаптары бойынша сақтандыру жағдайы Сақтанушының пайда алушыға аванстық төлемді қайтаруды жүзеге асыруға Сақтанушының тікелей міндеттемесін

көздейтін келісімшарт бойынша экспорттық жеткізу бойынша өз міндеттемелерін орындамағаны және/немесе тиісінше орындамағаны үшін азаматтық-құқықтық жауапкершілігінің туындау фактісі болып табылады.

9. Саяси сипаттағы Сақтандыру оқиғалары:

1) келісімшарт бойынша экспорттық жеткізу жөніндегі міндеттемелерді орындауға кедергі келтіретін Қазақстан Республикасындағы және одан тыс жерлердегі соғыс, азаматтық толқу, жаппай сипаттағы тәртіпсіздік;

2) еркін айырбасталатын валютаға айырбастауды және/немесе төлемді аударуды шектейтін немесе тыйым салатын мемлекеттік органның күтпеген әрекеті.

10. Коммерциялық сипаттағы Сақтандыру оқиғалары:

1) Сақтанушының Пайда алушыға Аванстық төлемді қайтаруын көздейтін келісімшарт бойынша Сақтанушының өз міндеттемелерін орындамауы/тиісінше орындамауы.

11. Осы тарауда және Сақтандыру шартында айқындалған және Пайда алушыға Залал келтірген бір немесе бірнеше сақтандыру оқиғаларының басталу фактісі Сақтандыру жағдайы болып табылады.

12. Сақтандыру жағдайы ретінде қарастырылатын оқиға төменде аталған барлық белгілерге ие болуы тиіс:

1) оқиғаның басталу ықтималдығы мен кездейсоқтығы;

2) оқиғаның нақты уақытына немесе орнына, сондай-ақ оқиғаның басталуы нәтижесіндегі залалдың мөлшеріне қатысты болжамсыздық;

3) оқиға сөзсіз және объективті түрде Сақтандыру шартының қолданылуы шегінде, бұл туралы оның тараптары немесе, кем дегенде, Сақтанушы көрінеу білген немесе алдын ала хабардар болған, болуы тиіс деген қауіптің болмауы;

4) оқиғаның басталуында Сақтанушының мүлктік мүддесі үшін теріс, тиімсіз экономикалық салдарлар бар;

5) оқиғаның басталуы Сақтанушының ерік білдіруімен және (немесе) ниетімен байланысты емес және пайда табу және (немесе) ұтысты (алыпсатарлық тәуекел) алу мақсатын көздемейді.

4-тарау. Сақтандыру оқиғаларынан болдырмау және сақтандыруды шектеу

13. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивтік зақымданудың әсері нәтижесінде туындаған залалдар сақтандыру қорғанысымен өтелмейді, сондай-ақ сақтандыру қорғанысы шарт жасалған сәтке дейін туындаған оқиғаларға қолданылмайды.

14. Егер осы Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандырушы мыналар үшін жауапты болмайды:

1) Сақтандыру сомасының мөлшерінен асатын не Сақтандыру шартында көзделмеген шығындарды өтеу туралы кез келген талаптар;

2) Мыналардан:

а. кез келген ядролық отыннан немесе кез келген ядролық қалдықтардан ластанудан немесе радиоактивтіліктен немесе ядролық отынды жағу нәтижесінде иондаушы сәулеленулермен;

б. кез келген ядролық қондырғының, реактордың немесе оларды ядролық құрастырудың, сондай-ақ ядролық компоненттің радиоактивті, уытты, жарылыс қаупі бар немесе басқа да қауіпті немесе ластаушы қасиеттерімен;

с. атомдық немесе ядролық реакцияны және/немесе синтезді, сондай-ақ басқа да ұқсас реакцияларды, радиоактивті күш немесе заттарды пайдалана отырып, кез келген әскери қарумен;

d. радиоактивті, уытты, жарылғыш қауіп бар немесе басқа қауіпті немесе ластаушы қасиеттері бар кез келген радиоактивті заттармен байланысты, осы аталғандардың салдарынан туындаған немесе осыларға қатысты Залалдар немесе шығындар. Бұл тармақша ядролық отыннан басқа, егер мұндай изотоптар коммерциялық, ауыл шаруашылығы, медициналық, ғылыми немесе басқа да осындай бейбіт мақсаттарда дайындалса, тасымалданса, сақталады немесе пайдаланылса, радиоактивті изотоптарға қолданылмайды;

e. кез келген химиялық, биологиялық, биохимиялық немесе электромагниттік қарудың әсері;

f. қосымша шығындар мен шығыстарды төлеу (пайда алушының айып төлеу, айыппұл, өсімпұл, сот және өзге де шығыстары);

3) мына бес елдің: Қытай Халық Республикасы, Америка Құрама Штаттары, Ресей Федерациясы, Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Құрама Корольдігі, Француз Республикасы кез келгендерінің арасындағы соғыс (дұшпандық өршуіне дейін немесе одан кейін басталған әскери іс-қимылдар) нәтижесінде (салдарынан) туындаған кез келген Залал;

15. Сақтандыру шартында сақтандыру жағдайларынан өзге де ерекшеліктер, сақтандыру төлемінен босату және сақтандырудың өзге де шектеулері көзделуі мүмкін.

16. Біріккен Ұлттар Ұйымының Қауіпсіздік Кеңесі немесе Қазақстан Республикасы Үкіметі тарапынан санкциялар, тыйымдар және өзге де шектеулер қойылғанға дейін жасалған қолданыстағы сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелерді орындауды аяқтауға рұқсат алу жағдайларын қоспағанда, егер қандай да бір бөлігінде сақтандыру қорғанысы, сақтандыру төлемі сақтандырушы үшін не оның органы үшін Біріккен Ұлттар Ұйымы Қауіпсіздік кеңесінің қарарларына не Қазақстан Республикасы Үкіметінің заңдарына немесе қаулыларына сәйкес сауда немесе экономикалық санкцияларға сәйкес санкциялар, тыйым салулар не шектеулер әкеп соғатын болса, сақтандырушы сақтандыру қорғанысын бермейді, сондай-ақ сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру бойынша міндеттемелерді орындамайды.

17. Сақтандырушы сақтандыру шартын сақтанушы Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру (жылыстату) немесе терроризмді қаржыландыру мақсатында Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарында көзделген тәртіппен пайдаланады деген күдік болған жағдайда сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде сақтандыру төлемінен немесе сақтандыру сыйлықақысын қайтарудан бас тартуға құқылы.

5-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі

18. Сақтандыру шарты Сақтанушының жазбаша өтініші негізінде жасалады.

19. Осы Қағидаларда көрсетілген Сақтандыру түрі бойынша Сақтандыру қорғанысын беру туралы өтінішпен бірге Сақтанушы Сақтандырушыға клиенттің толтырылған сауалнамасын және Сақтандырушы бекіткен құжаттар тізбесін ұсынуы тиіс. Клиент сауалнамасын Сақтанушы Қазақстан Республикасының Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жөніндегі заңнамасының талаптарын орындау мақсатында Сақтандырушымен Іскерлік қатынастар орнатылғанға дейін береді.

20. Сақтандыру шартын жасасу үшін Сақтанушы Келісімшарттың нотариалды куәландырылған көшірмесін одан әрі міндетті түрде бере отырып, Келісімшарттың жобасын ұсынады. Сақтандырушы Сақтанушыдан және Пайда алушыдан сақтандыру тәуекелін сипаттайтын өзге де құжаттарды талап етуі мүмкін. Келісімшарттың нотариалды куәландырылған көшірмесі ұсынылмаған не сақтандырушы осындай өзгерістерді келіспей келісімшартқа өзгерістер енгізген жағдайда сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

21. Егер сақтанушы және/немесе Пайда алушы дұрыс емес құжаттар/мәліметтер берсе не Сақтандырушы сақтандыру қорғанысын берген толық емес деректер берсе, сақтандырушы сақтандыру шартын бұзуға немесе сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

22. Сақтанушының өтінішін Сақтандырушының уәкілетті органы мақұлдағаннан кейін сақтанушы мен сақтандырушының арасында жазбаша нысанда сақтандыру шарты жасалады. Сақтандыру шарты үш данада, сақтандыру шарты тараптарының әрқайсысының бір данасынан жасалады және бір данасы пайда алушыға беріледі, ол аванстық төлемді қайтару бөлігінде Сақтанушының келісімшарт бойынша міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ету болып табылады.

23. Пайда алушының сақтанушының пайдасына төлеген аванстық төлемі пайда алушының құқықтары мен міндеттері туралы тармақтарды қоса алғанда, сақтандыру шартының талаптарына пайда алушының келісімін білдіреді.

24. Сақтандыру шартының пайда алушымен келісілмеген барлық өзгерістері аванстық төлем жасалғаннан кейін жарамсыз деп есептеледі.

25. Сақтандыру шартында пайда алушының атауы мен деректемелері, келісімшарттың деректері, сақтандыру сомасы, сақтандыру қорғау мерзімі, шартсыз франшизаның мөлшері, сондай-ақ Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінде көзделген өзге де міндетті талаптар болуға тиіс.

26. Сақтандыру шартын жоғалтқан жағдайда Сақтандырушы Сақтанушының/Пайда алушының жазбаша өтініші негізінде Сақтандыру шартының телнұсқасын береді, одан кейін жоғалған Сақтандыру шарты жарамсыз деп есептеледі.

27. Сақтанушы, сақтандырушы және пайда алушы арасындағы келісім бойынша осы сақтандыру қағидаларының негізінде сақтандыру қағидаларының жекелеген ережелерін өзгертуді, алып тастауды, сондай-ақ егер олар Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына қайшы келмесе, сақтандыру шартын жасасу кезінде айқындалатын қосымша талаптарды көздейтін сақтандыру шарттары жасалуы мүмкін.

28. Сақтандыру шарттары Тараптар арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу арқылы электрондық нысанда жасала алады.

6-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны

29. Сақтандыру шарты Сақтанушы Сақтандыру сыйлықақысын төлеген сәттен бастап, ал оны бөліп - бөліп төлеген кезде, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, бірінші Сақтандыру жарнасын төлеген сәттен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады.

30. Сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі (мерзімі) Сақтандыру шартында көрсетіледі.

31. Сақтандыру шарты осы Қағидалардың 15-тарауында көзделген жағдайларда өзінің қолданылуын тоқтатады.

7-тарау. Сақтандыру сомасының мөлшерін айқындау тәртібі

32. Сақтандыру сомасының мөлшерін анықтау үшін сақтандырушы Кредиттік лимитті белгілейді. Кредиттік лимит аванстық төлемдерге қатысты жаңартылатын негізде белгіленеді және сақтандыру сомасының мөлшерінен аспайды.

33. Сақтандыру сомасын сақтандырушы белгіленген кредиттік лимиттің мөлшерінен кем емес мөлшерде айқындайды.

8-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы

34. Сақтандыру шарты бойынша төленуге жататын сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру сомасына қолданылатын және Сақтандырушы айқындайтын сақтандыру тарифтеріне сәйкес есептеледі. Сақтандыру сыйлықақысын сақтанушы біржолғы немесе мерзімді сақтандыру жарналары түрінде бөліп төлеуге тиіс. Сақтандыру сыйлықақысы қолма-қол ақшасыз түрде төленуі тиіс.

35. Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру сомасы өзгерген кезде Тараптардың тиісті келісімге қол қоюы арқылы түзетілуі мүмкін.

36. Сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеу мерзімі өткен сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде төлемеген жағдайда Сақтандыру шартының қолданылуы тоқтатылады, бұл туралы Сақтандырушы Сақтанушыға және Пайда алушыға хабарлайды.

37. Сақтанушы Сақтандыру сыйлықақысын (бір жолғы төлем жасаса) төлегенге дейін Сақтандыру жағдайы басталған кезде, егер Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын уақтылы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзса, Сақтандырушының Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқығы бар.

38. Кезекті сақтандыру жарнасын уақтылы төлемеген кезде сақтандырушы сақтанушыдан Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде белгіленген тәртіппен және мөлшерде тұрақсыздық айыбын төлеуді талап етуге құқылы.

9-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

39. Сақтанушының мынадай құқықтары бар:

1) Сақтандырушыдан Сақтандыру талаптарын, Сақтандыру шарты бойынша өзінің құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге;

2) сақтандыру шарты жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алу;

3) Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту немесе оның мөлшерін азайту туралы шешіміне Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен дау айтуға;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасауға құқылы.

40. Сақтанушы міндетті:

1) аванстық төлемді алған сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде сақтандырушыға осы төлемнің алынғанын растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсыну;

2) келісімшарт талаптарының өзгеруін сақтандырушымен келісу;

3) сақтандыру тәуекелінің жай-күйі, Сақтандыру шарты жасалғанға дейін де, Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде де Сақтандыру жағдайының туындауына елеулі әсер етуі мүмкін оған белгілі мән-жайлар мен талаптар туралы Сақтандырушыны хабардар ету;

4) егер бұл өзгерістер мүлктік сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, шарт жасасу кезінде сақтандырушыға хабарланған мән-жайларда өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы сақтандырушыға дереу хабарлауға;

5) аванстық төлемді жүзеге асырғанға дейін барлық талап етілетін лицензиялар мен рұқсаттардың болуын қамтамасыз ету;

6) Сақтандырушыға Сақтандыру шартын жасасу және орындау үшін қажетті барлық мәліметтерді ұсынуға;

7) оның ішінде сақтандырушының нұсқауларына сәйкес сақтандыру оқиғасының туындауын болдырмау және сақтандыру оқиғасы болған кезде шығындардың мөлшерін азайту жөніндегі, сондай-ақ шығындардың орнын толтыру жөніндегі барлық шараларды жүргізуге; сақтанушы, егер ол шартта қорғалмаған болса, әрқашан әрекет етуге міндетті;

8) Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде Сақтандыру сыйлықақыларын (сақтандыру жарналарын) төлеуге;

9) Сақтандырушының жазбаша алдын ала келісімінсіз Сақтандыру шартының болу фактісін үшінші тұлғаларға ашпауға;

10) Сақтандырушыны Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе оның салдары сақтандыру жағдайының басталуы мүмкін оқиғаның басталғаны туралы хабардар етуге;

41. Сақтандырушының мынадай құқықтары бар:

1) коммерциялық құпия болып табылатын және Сақтандыру шартына тікелей қатысы жоқ мәліметтерден басқа, Сақтанушыдан және Пайда алушыдан Сақтандыру шартын жасасу және орындау үшін қажетті мәліметтерді ұсынуды талап етуге;

2) шетелдік контрагент елінің тиісті мемлекеттік органдарынан сақтандыру жағдайының басталу фактісін және шығын мөлшерін растайтын құжаттарды сұратуға;

3) сақтандыру жағдайы басталған кезде Залал мөлшерін анықтау үшін тәуелсіз сарапшының немесе бағалаушының қызметтерін пайдалану;

4) пайда алушыдан мерзімі өткен төлем туралы хабарлама алғаннан кейін және/немесе тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді ұсынбағаннан кейін шығынды азайту және борыштарды өндіріп алу жөніндегі іс-шараларға қатысу;

5) Қағидалардың 4-тарауында көзделген негіздер бойынша Пайда алушыға Сақтандыру төлемін толық немесе ішінара жүзеге асырудан бас тарту;

6) көрінеу жалған ақпарат берген немесе алынған төлем туралы хабарламаған жағдайда пайда алушыдан сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға немесе төленген соманы талап етуге;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасауға құқылы.

42. Сақтандырушы:

1) Сақтанушы мен Пайда алушыны Экспорттаушының аванстық төлемдерді қайтару жөніндегі азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру қағидаларымен таныстыру және олардың талап етуі бойынша осы Қағидалардың көшірмесін ұсынуға (жіберу);

2) Сақтандыру жағдайы басталған кезде Пайда алушыға Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде Сақтандыру төлемін жүргізуге;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге міндетті.

43. Пайда алушының құқығы бар:

1) сақтанушы мен сақтандырушыдан сақтандыру шарттары туралы ақпаратты тегін алуға;

2) сақтандырушыны сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабардар етуге;

3) сұрақтар бойынша Қазақстан Республикасының уәкілетті мемлекеттік органдарына жүгінуге;

4) Сақтандыру жағдайын, оның ішінде өзінің сенімді тұлғасының қатысуымен тексеруге қатысуға;

5) сақтандыру жағдайының басталу мәселелері жөніндегі шешімге уәкілетті мемлекеттік органға немесе сотқа шағым жасау;

6) Сақтандыру шартында белгіленген тәртіппен және талаптарда Сақтандыру төлемін алуға құқығы бар.

44. Пайда алушы:

1) Қағидалардың 19-тармағына сәйкес Сақтанушының өтінішінде көрсетілген ақпарат расталған кезде сақтандырушыға сақтандыру тәуекелін бағалау және сақтандырушының сақтандыру шартын жасасу туралы шешім қабылдауы үшін елеулі мәні бар барлық белгілі жағдайлар туралы хабарлауға;

2) сақтандыру шарттарын орындауға;

3) Сақтандырушыға Сақтандыру жағдайының себептері, барысы мен салдары, келтірілген залалдың сипаты мен мөлшері туралы талдауға мүмкіндік беретін барлық қолда бар ақпаратты ұсынуға;

4) Сақтандырушыны Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе оның салдары сақтандыру жағдайының басталуы мүмкін оқиғаның басталғаны туралы хабардар етуге;

5) сақтандырушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін, ал кейіннен жүзеге асырылған сақтандыру төлемінің мөлшерін суброгация тәртібімен өндіріп алу үшін қажетті құжаттарды беру;

6) келісімшарт бойынша берешекті өндіріп алу және реттеу жөніндегі барлық іс-әрекеттерді жазбаша түрде сақтандырушымен келісу;

7) сақтандырушыға аванстық төлемді және шартта көзделген айыппұлдарды, өсімпұлдарды, аванстық төлемді уақтылы қайтармағаны үшін тұрақсыздық айыбын қайтару бойынша сақтанушыға талап ету құқығының өтуін тиісті түрде қамтамасыз ету.

45. Сақтандыру шартында тараптардың Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейтін басқа да құқықтары мен міндеттері көзделуі мүмкін.

10-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары

46. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде пайда алушы мен Сақтанушы, егер сақтандыру шартында өзгеше белгіленбесе, 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей сақтандырушыға келісімшартқа жоспарланып отырған өзгерістер мен толықтырулар туралы жазбаша хабарлауға міндетті. Сақтандырушы сақтанушыдан, егер сақтандыру тәуекелі келісім-шартқа өзгерістер мен толықтырулар енгізу кезінде ұлғаятын болса, қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап ете алады. Егер сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеумен келіспесе немесе сақтандырушы келісімшартқа елеулі өзгеріс немесе толықтыру енгізу нәтижесінде туындайтын сақтандыру тәуекелдерінің ұлғаюынан бас тартса, Сақтандырушының төленген сақтандыру сыйлықақысының сомасынан ұстап қалу пайызын шегере отырып, сақтандыру қорғанысының пайдаланылмаған кезеңі үшін төленген сақтандыру сыйлықақысын қайтара отырып, сақтандыру шартын бұзуға құқығы бар.

47. Егер пайда алушы мен Сақтанушы осы Ереженің 46-тармағында көрсетілген тәртіппен келісім-шартқа енгізуге немесе толықтырулар енгізуге келіспесе, сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

11-тарау. Сақтанушының және (немесе) пайда алушының сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері

48. Сақтандыру жағдайының басталғанын, сондай-ақ ол келтірген Залалдарды дәлелдеу Сақтанушыға және (немесе) Пайда алушыға жүктеледі.

49. Егер Сақтандыру шартында өзгеше айтылмаса, сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе оның салдары сақтандыру жағдайының басталуы болуы мүмкін және/немесе

сақтандыру жағдайының басталу тәуекелін ұлғайтатын оқиға басталған кезде, сондай-ақ сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтанушы және (немесе) Пайда алушы:

4) ықтимал залалдарды болдырмау немесе азайту үшін барлық шараларды қабылдауы;
5) сақтандыру оқиғасының басталғанын растайтын құжаттар пакетін қалыптастыру үшін барлық шараларды қабылдауы;

6) Сақтанушы көрсетілген қызметтер/орындалған жұмыстар/келісім-шарт бойынша тауарды беруді қабылдау актісіне қол қойған сәттен бастап немесе Сақтанушы аванстық төлемді немесе оның бір бөлігін қайтарған сәттен бастап 15 (он бес) күнтізбелік күннен кешіктірілмейтін мерзімде осы оқиға туралы сақтандырушыны хабардар етуге міндетті;

7) сақтандырушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды, мәліметтерді ұсынуға;

8) Сақтандырушыға Залалдың себептері мен мөлшеріне қатысты тергеу жүргізуге, шығынды азайту жөніндегі іс-шараларға қатысуға мүмкіндік беруі тиіс.

50. Сақтандырушы не оның өкілі пайда алушының оқиға туралы хабарламасын күтпей-ақ сақтандыру оқиғасын тексеруге кірісуге құқылы. Пайда алушының оған бұған кедергі жасауға құқығы жоқ.

51. Пайда алушы сақтандыру жағдайы бойынша барлық ақпаратты хабарлауға және сақтандырушыға қажетті көмек көрсетуге тиіс.

12-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және залал мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі

52. Сақтандырушы Сақтандыру төлемін Пайда алушының сақтандыру төлемі туралы өтініші және сақтандыру жағдайы туралы акт негізінде жүргізеді.

53. Сақтандыру жағдайы туралы актіні Сақтандырушы немесе ол уәкілеттік берген тұлға жасайды.

54. Егер сақтандыру жағдайы туралы өтінішті тексеру кезінде пайда алушыға залал келтіру сақтандыру жағдайының нәтижесінде болмағаны анықталса немесе егер уақтылы хабарламаудан сақтанушыда пайда болған шығынның себебін және/немесе осы залалдың мөлшерін анықтау мүмкін болмаса, Сақтандыру жағдайы туралы акт жасалмайды. Бұл жағдайда сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан дәлелді бас тартуды жасайды.

55. Сақтандыру төлемін алу үшін пайда алушы мынадай құжаттарды ұсынуы тиіс:

– Сақтандырушының корпоративтік интернет-ресурсында орналастырылған нысанға сәйкес сақтандыру жағдайы туралы өтініш;

– өтініш берушінің жеке куәлігі (егер өтініш беруші жеке тұлға болып табылса);

– пайда алушының мүдделерін білдіруге берілген сенімхат (қажет болған жағдайда);

– жүргізілген аванстық төлемдерді растайтын құжаттар;

– сақтандыру жағдайының басталу фактісін растайтын мемлекеттік органдардың құжаттары мен нормативтік құқықтық актілерінің көшірмелері немесе сақтандыру оқиғасының басталу фактісін растайтын кез келген ресми және бейресми көздерден (бұқаралық ақпарат құралдарын қоса алғанда) алынған кез келген басқа ақпарат немесе куәлік;

– келтірілген залал мөлшерін дәлелдеу үшін: пайда алушы жүргізген залал мөлшерінің есебі орындалған жұмыстар/ көрсетілген қызметтер/қабылдау-беру/салыстыру (егер жұмыстардың/қызметтердің бір бөлігін/тауарды беруді Сақтанушы жүзеге асырған жағдайда);

– келтірілген шығынның себебі мен мөлшерін растайтын өзге де құжаттар.

13-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен талаптары

56. Пайда алушыдан сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталуы туралы жазбаша өтініш алғаннан кейін, сондай-ақ сақтандыру төлемі үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынғаннан кейін сақтандырушы мынадай іс-әрекеттерді жүзеге асырады:

1) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталу фактісі мен себептерін анықтайды;

2) сақтандыру оқиғасының басталуы туралы оның өтінішінде келтірілген пайда алушының мәліметтерінің шындыққа сәйкестігін тексереді;

3) сақтандыру объектісін сақтауда пайда алушының мүддесін тексереді;

4) сарапшыларды, бағалаушыларды тарту қажеттілігін анықтайды;

5) күту кезеңі ішінде пайда алушымен бірлесіп немесе өз бетінше Залалды азайту бойынша шаралар қабылдайды;

6) сақтандыру жағдайы деп танылған кезде сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындайды, сақтандыру жағдайы туралы акт жасайды.

57. Сақтандырушы сақтандыру төлемін осы Қағидалардың 13-тарауында көрсетілген пайда алушы ұсынған құжаттардың, сондай-ақ сақтандыру жағдайы туралы актінің негізінде сақтандыру шартында айқындалған күту кезеңі өткеннен кейін жүзеге асырады. Сақтандыру төлемінің мөлшері мынадай тәртіппен есептеледі:

Сақтандырушы сақтандыру төлемін сақтандыру жағдайының басталуы нәтижесінде туындаған сақтандыру сомасы шегінде сақтандыру оқиғаларының әрбір түрі үшін айқындалған шартсыз франшизаны шегере отырып, шығын мөлшерінде жүзеге асырады. Сақтандыру төлемі=Сақтандыру сомасы шегіндегі залал-Шартсыз франшиза. Сақтандыру жағдайы басталған кезде Залал мөлшері аванстық төлем сомасынан аспауы тиіс.

58. Шартсыз франшиза мөлшерін Сақтандырушы өзі немесе үшінші тұлғалар жүргізген келісімшарт талаптарын, Сақтанушының қаржылық жағдайын қаржылық және құқықтық талдау негізінде айқындайды. Шартсыз франшизаны ұстап қалу тәртібі Сақтандыру шартымен айқындалады.

59. Залал мөлшері, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру оқиғасы туралы хабарлама берілген күнгі Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің шетел контрагенті елінің валютасына ресми бағамы бойынша қазақстандық теңгемен айқындалады.

60. Пайда алушы сақтандырушымен келісім-шарт бойынша талап ету құқығын беру туралы шарт жасасуға тиіс.

61. Егер пайда алушы үшінші тұлғалардан келтірілген залал бойынша өтем алған болса, сақтандырушы сақтандыру төлемін шеккен залал мөлшері мен пайда алушы алған өтем арасындағы айырма мөлшерінде Шартсыз франшизаны ескере отырып жүзеге асырады.

62. Сақтанушыдан не үшінші тұлғалардан сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін төлем немесе келтірілген залал бойынша өтем алған пайда алушы сақтандырушыға сақтандыру төлемінің алынған сомасын қайтаруға міндетті.

63. Тараптар арасында Залалдың себептері мен мөлшері туралы даулар туындаған жағдайда Тараптардың әрқайсысы тәуелсіз бағалау сараптамасын жүргізуді талап етуге құқылы. Сараптама оны жүргізуді талап еткен тараптың есебінен жүргізіледі.

64. Сақтандырушы Пайда алушының ықтимал шығындарды азайту үшін оған орынды және қолжетімді шараларды қасақана қабылдамауы салдарынан туындаған шығындар бөлігінде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

65. Егер пайда алушы осы Қағидалардың 12-тарауында көрсетілген құжаттарды ұсынбаса, сақтандыру төлемі жүзеге асырылмайды.

66. Сақтандырушы пайда алушыны алдыңғы құжатты алған күннен бастап күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті жетіспейтін құжаттар туралы хабардар етуге тиіс.

14-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі

67. Сақтандырушы пайда алушыдан сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталғаны туралы хабарлама алған сәттен бастап күту кезеңі сақтандыру шартында көрсетіледі және 120 (жүз жиырма) күнтізбелік күннен аспауға тиіс.

68. Егер Сақтандырушы Сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдаса, ол бас тарту себебін негіздейді. Пайда алушыны шешім қабылданған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде, бірақ күту кезеңі аяқталған күннен кешіктірмей жібере отырып.

69. Сақтандырушы шешім қабылдайды және күту кезеңі өткен күннен бастап 30 (отыз) жұмыс күні ішінде пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

70. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына пайда алушы сот тәртібімен шағымдануы мүмкін.

71. Егер шетелдік контрагент елінің немесе Қазақстан Республикасының Құқық қорғау органдары Пайда алушының қызметіне байланысты қылмыстық іс қозғаса, Сақтандырушының кідірту себептері туралы Пайда алушыны жазбаша хабардар ете отырып, тергеу немесе сот талқылауы аяқталғанға дейін сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау мерзімін кейінге қалдыруға құқығы бар.

72. Сақтандырушы Сақтандыру төлемін төлеу туралы шешім қабылдауды, егер онда Сақтандыру жағдайын немесе залал мөлшерін растайтын құжаттардың түпнұсқалығы расталғанға дейін оның дәлелді күмәндары (құжатпен негізделген) болған жағдайда, мұндай құжаттардың түпнұсқалығы расталғанға дейін кейінге қалдыруға құқылы.

73. Сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асырмағаны үшін сақтандырушы Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне сәйкес жауапты болады.

15-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары

74. Сақтандыру шарты мынадай жағдайларда өз әрекетін тоқтатады:

1) сақтанушының сақтандыру шарты бойынша пайда алушы алдындағы міндеттемелерін аванстық төлем мөлшерінен асатын көлемде орындауы;

2) Сақтандыру шарты бойынша Пайда алушы алдындағы міндеттемелерін Сақтандырушының толық көлемде орындауы;

3) сақтандыру шартының қолданылу мерзімінің аяқталуы;

4) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен Сақтандырушының таратылуы;

5) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген өзге де жағдайларда;

6) Тараптардың келісімі бойынша.

75. Тараптар Шарттың қалған қатысушылары келіскен жағдайда Шарт тараптарының жеке келісімін жасасу жолымен Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқылы.

76. Сақтандыру шарты мынадай мән-жайлардың қандай да біреуі туындаған сәттен бастап мерзімінен бұрын тоқтатылды деп есептеледі:

1) Сақтандыру объектісі жоқ болғанда;

2) Сақтандыру жағдайының басталу мүмкіндігі жойылды және Сақтандыру тәуекелінің болуы Сақтандыру жағдайынан өзге жағдайлар бойынша тоқтатылғанда;

3) сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;

4) Сақтанушының сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеу мерзімі өткен сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлемеуі;

4) заңнамада көзделген өзге де жағдайларда жүзеге асырылады.

Көрсетілген жағдайларда Сақтандыру шарты Сақтандыру шартын тоқтату үшін негіз ретінде осы тармақта көзделген мән-жайлар туындаған сәттен бастап тоқтатылды деп есептеледі, бұл туралы мүдделі тарап дереу, бірақ 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсына отырып, басқа Тарапты жазбаша хабардар етуге тиіс. Бұл ретте мұндай жазбаша хабарлама Сақтандыру шартын тоқтату фактісінің құжаттамалық растамасы болып табылады, ал Сақтандырушының Сақтандыру қолданылған уақытқа барабар Сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігіне құқығы болады.

77. Осы Қағидалардың 76-тармағына сәйкес Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде Сақтандырушы Пайда алушыға Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзғаны үшін төлем ретінде бұзылған күннен бастап Сақтандыру кезеңі аяқталған күнге дейінгі Сақтандыру кезеңіне барабар қайтаруға жататын сақтандыру сыйлықақысы сомасының 20% - ын (жиырма пайызын) ұстап қалуға құқылы.

16-тарау. Суброгация

78. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушыға Пайда алушының сақтандыру нәтижесінде өтелген Залалдар үшін жауапты тұлғаға төленген сома шегінде талап ету құқығы ауысады.

79. Пайда алушы Сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға өзінде бар барлық құжаттар мен дәлелдемелерді кідіріссіз беруге және оған өзіне ауысқан Сақтандырушының талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті.

80. Сақтандыру жағдайы нәтижесінде туындаған залалды өтеу бойынша залалдарға жауапты тұлға немесе үшінші тарап жүзеге асырған өтем Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін Сақтандырушыға тиесілі болады. Пайда алушы осы өтемдер туралы Сақтандырушыға дереу хабарлауға және оларды алған сәттен бастап 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға беруге міндетті.

81. Егер пайда алушы сақтандырушы өтеген залалдар үшін жауапты тұлғаға өзінің талап ету құқығынан бас тартса немесе осы құқықты жүзеге асыру пайда алушының кінәсінен мүмкін болмаса, сақтандырушы сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде жүзеге асырудан және артық төленген соманы қайтаруды талап ету құқығымен босатылады.

17-тарау. Қосымша шарттар

82. Тараптардың келісімі бойынша осы сақтандыру ережелеріне сәйкес жасалатын сақтандыру шартына, егер олар Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне қайшы келмесе, қосымша талаптар енгізілуі мүмкін.

83. Сақтандыру шарты бойынша өз міндеттемелерін орындау кезінде сақтандырушы өз қызметінде экологиялық қауіпсіз технологияларды дамытуға және таратуға жәрдемдесуде қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамаларды қабылдау және сақтық қағидатына негізделген экологиялық мәселелерге көзқарасты қолдауда

көрініс табатын қоршаған ортаны қорғау саласындағы қағидаттарға бейілділігі туралы мәлімдейді. Сақтанушы өз кезегінде аталған қағидаттарды ұстануға, сондай-ақ қоршаған ортаға және қоғамға нақты және ықтимал әсерлерді анықтау, бағалау бойынша экологиялық тәуекелдерді (қоршаған ортаны) басқару жүйелерін қолдануға, тиісті басқару шараларын айқындауға және тиімді енгізуге, экологиялық тәуекелдерді бақылауды жүзеге асыруға ұмтылатын болады.

18-тарау. Дауларды шешу тәртібі

84. Сақтандыру шарты бойынша сақтандырушы мен Сақтанушы және (немесе) пайда алушы арасында туындайтын дауларды олар келіссөздер арқылы қарайды.

85. Тараптар арасында келісімге қол жеткізілмеген жағдайда дау Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шешіледі.